

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Факультет управління, економіки та права

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

РЕЗУЛЬТАТИ

**ОПИТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, СТЕЙКГОЛТЕРІВ
ТА РОБОТОДАВЦІВ**

ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ другого (магістрського) рівня

**Спеціальності 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ
ТА ФОНДОВИЙ РИНОК»**

Дубляни 2023

ВСТУП

Важливим елементом розвитку особистості виступає освіта, оскільки завдяки їй можливим є процес розвитку держави та суспільства. Впродовж часу, витраченого на здобуття вищої освіти, кожна людина проходить процес соціалізації, адаптації та інтеграції у суспільство. На основі цього відбувається становлення її світоглядних позицій. В частині формування особистості мотиваційні чинники щодо здобуття вищої освіти відіграють ключову роль. Досліджуючи з різних позицій мотиваційну систему здобувачів освіти, їхні ціннісні орієнтири, можливим видається краще зрозуміти мотиви їхньої поведінки та, на підставі цього, скоригувати і вдосконалити напрацювання та професійні знання для досягнення більшого ефекту в частині підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі фінансів, банківської справи та страхування.

Проведення у Львівському національному університеті природокористування річних опитувань здобувачів освіти, метою яких є дослідження мотивації, потреб та настроїв сприяє вчасному реагуванню на усі проблемні та критичні питання освітнього процесу, що в свою чергу дозволяє проводити коригування та покращення усіх видів навчально-науково-дослідної та виховної роботи.

Основний акцент при проведенні анкетування здобувачів вищої освіти робився на:

1. Виявлення якості організації освітнього процесу;
2. Виявлення можливостей формування індивідуальної траєкторії у межах реалізації студентоцентричного підходу у навчанні;
3. Виявлення ступеня інформованості та обізнаності здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності;
4. Виявлення рівня задоволеності проходженням практик та його ролі у формуванні професійних компетентностей;
5. Виявлення рівня безпечності навчального та соціально-психологічного освітнього середовища здобувачів;
6. Виявлення конфлікту інтересів та превентивних заходів щодо його запобігання та розв'язання.

Завданням дослідження виступало вивчення рівня задоволеності здобувачів освіти якістю освіти, яку вони здобувають за своєю спеціальністю та визначення їх ставлення до різноманітних елементів навчального процесу.

Об'єктом дослідження були здобувачі вищої освіти денної та заочної форм навчання.

Анкетування проводилося у змішаному форматі.

Ефективність і якість навчального процесу має багато складових, та все ж одна із складових цього є думка безпосередніх учасників навчального процесу – здобувачів вищої освіти. У 2022-2023 н. р. за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» навчалися 42 здобувачі вищої освіти. Всього було анонімно опитано 39 респондентів. Отримані результати можна вважати репрезентативними, адже в опитуванні взяло участь 92,9 % від загальної кількості здобувачів спеціальності.

Хоча думки окремих суб'єктів навчального процесу є доволі суб'єктивним чинником оцінки діяльності професорсько-викладацького складу та все ж нехтувати нею не доречно.

На рис.1 представлено гендерне співвідношення респондентів які приймали участь в опитуванні – 32 осіб чоловічої статі та 7 осіб жіночої статі.

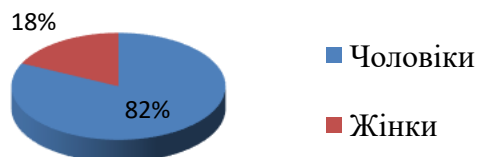

Рисунок 1 – Гендерне співвідношення учасників анкетування, %

Предметом дослідження виступили думки здобувачів освіти стосовно організації освітнього процесу за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Анкетування проводилося за такими напрямками:

1. Оцінювання організації освітнього процесу та якості освітньої програми.
2. Оцінювання рівня задоволеності здобувачів освіти методами навчання і викладання та об'єктивністю оцінювання.
3. Оцінювання задоволеності освітнім середовищем та наявними матеріальними ресурсами
4. Оцінювання рівня дотримання принципів академічної доброчесності.

До розробки анкет залучались представники академічної спільноти ЛНУП та здобувачі вищої освіти – представники ССО «Основа». Окремі запитання узгоджувалися з роботодавцями та стейкхолдерами. Розроблені анкети погоджувалися із Навчально-методичним відділом забезпечення якості вищої освіти університету.

Анкетування проводилось у грудні 2023 року. Результати дослідження відображені у звіті та обговорювалися на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, у якому приймали участь члени кафедри, представники студентства та керівник НМВЗЯВО ЛНУП.

За результатами виконаного аналітичного дослідження за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» науково-педагогічні працівники зможуть сформулювати, оновити та удосконалити силабуси, робочі та навчальні програми, матеріали навчально-методичного характеру, що в підсумку дозволить підвищити рівень викладання навчальних дисциплін в цілому та сприятиме формуванню програмних результатів здобувачів освіти.

Оцінювання організації освітнього процесу та якості освітньої програми

Для проведення опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» було використано репрезентацію анкетного опитування. Нами було отримано відповіді від 39 здобувачів вищої освіти денної і заочної форми навчання.

На підставі аналізу факторів впливу на обрання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (рис. 2), приходимо до висновку, що при виборі майбутньої спеціальності здобувачами вищої освіти важливою було особисте бажання, яке відіграло ключову роль для 18 респондентів, а також 15 опитаних осіб прислухалися до порад друзів і колег. Як підказують результати анонімного опитування, на 15% або 6 студентів вплинула думка та рекомендації батьків навчатися за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Львівського національного університету природокористування.

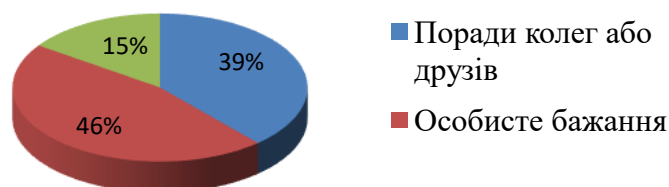

Рисунок 2 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Що стало поштовхом до вибору Вами спеціальності, за якою Ви навчатетеся?», %

Аналізуючи відповідь на питання «Ви задоволені якістю освіти, яку отримуете за даною спеціальністю?», бачимо, що більшість здобувачів вищої освіти задоволені, оскільки така думка побутувала у більше ніж 30 респондентів або 87% усіх респондентів. На рис. 3 представлені результати відповіді досліджуваного запитання, де лише 3% (1 здобувач освіти) опитаних вважає, що отримує не достатньо якісні освітні послуги при здобутті майбутнього фаху.

Таким чином відзначимо, що практична більшість студентів задоволена якістю надання освітніх послуг для формування у них відповідного рівня знань із можливістю застосування їх у професійній діяльності.

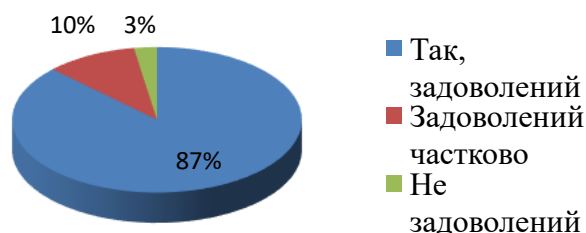

Рисунок 3 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Ви задоволені якістю освіти, яку отримуєте за даною спеціальністю?**», %

На рис. 4 представлені результати анкетування здобувачів освіти з приводу їх думки на предмет повноти та інформативності сформованої освітньої програми для набуття фахових навиків і вмінь.

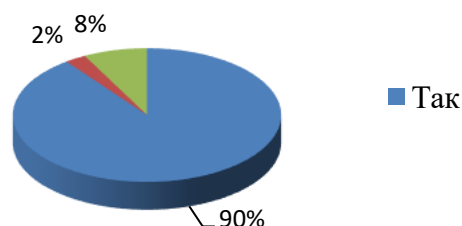

Рисунок 4 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Чи достатнім є зміст (перелік компонентів, дисциплін) освітньої програми для успішної роботи за фахом?**», %

35 осіб із загальної кількості опитаних вважає, що освітня програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» укомплектована на відповідному рівні і в повній мірі допоможе здобувачам вищої освіти освоювати фахові компетенції у виробничому процесі.

Поряд з тим, 2% (1 здобувач вищої освіти) респондентів схильний вважати, що слід більше уваги приділити включенню вузькоспеціалізованих дисциплін до освітньої програми та 3 (8%) опитаних дали відповідь на поставлене їм питання – «частково». На цій основі приходимо до висновку, що для вдосконалення навчального процесу за спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» доцільно дослухатись до рекомендації здобувачів вищої освіти.

Для створення сприятливих умов засвоєння матеріалу не менш важливим залишається якісний рівень організації навчального процесу в університеті. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» звертають на це велику увагу, про що свідчать результати їх відповіді на питання «**Чи**

задоволені Ви організацією навчального процесу?» (77% або 30 осіб із 39). Із репрезентації відповіді, відображеної на рис. 5, бачимо, що 18% студентів хотіли би в окремих аспектах покращити організацію досліджуваного нам процесу, і лише 2 осіб мають негативне враження. Така думка має право на існування і допоможе шукати шляхи покращення цього процесу на майбутнє.

Як відомо, від вміння викладача використовувати усталені та сучасні форми та методи донесення до здобувачів вищої освіти навчального матеріалу залежить рівень опанування теоретичних основ та практичних вмінь.

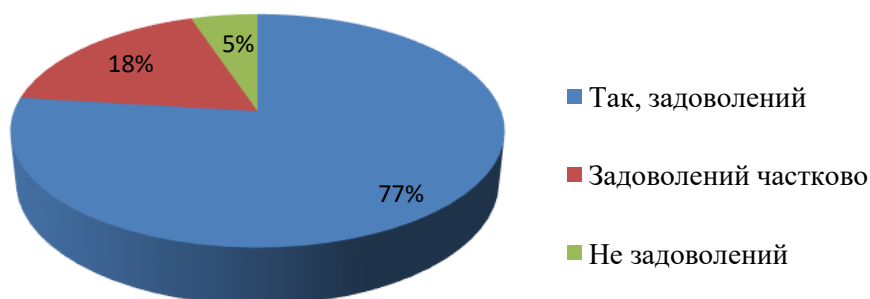

Рисунок 5 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи задоволені Ви організацією навчального процесу?», %

Методами і формами викладення за освітньою програмою респонденти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» задоволені 92% респондентів та задоволені частково – 8% відповідно із загальної кількості опитаних. Позитивним є й те, що при відповіді на питання «Чи задоволені методами навчання і викладання за Вашою спеціальністю?» відповідей «ні» не виявилось.

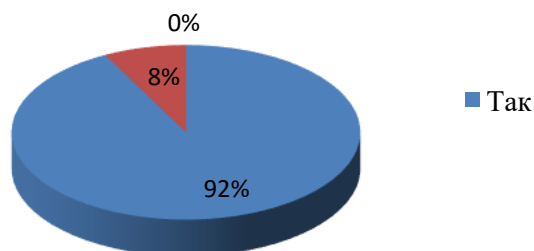

Рисунок 6 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Ви задоволені методами навчання і викладання за Вашою освітньою програмою?», %

Такий результат анкетного опитування свідчить про високий рівень педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників кафедри фінансів, банківської справи та страхування, який постійно підтверджується участі у вітчизняному та закордонному стажуванні і допомагає «йти в ногу» із цифровізацією освітнього процесу.

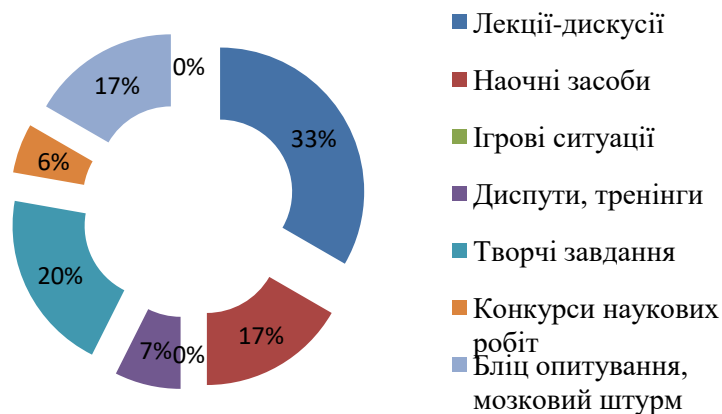

Рисунок 7 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Вкажіть, які активні методи навчання використовуються в освітньому процесі?», %

Глибину і специфіку освітнього процесу за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» можна охарактеризувати через призму інструментарію, який використовується колективом кафедри при викладі навчального матеріалу. В портфелі сучасного педагога має бути достатній варіативний набір методів навчання, однак, як підказують результати аналізу анонімного опитування, здобувачам вищої освіти найбільше сприймаються лекції-дискусії (33%), участь в конкурсах наукових робіт (20%), наочні засоби (17%) та бліцопитування (17%). Яскравим підтвердженням цьому є можливість представлення матеріалу у формі презентаційних слайдів і показ їх за допомогою сучасних мультимедійних пристроїв та підготовкою опитаних для участі щорічних конкурсів наукових робіт межами навчального закладу всеукраїнського масштабу. Меншою мірою студентам подобається творчі завдання, диспути, питома вага в структурі можливих варіантів відповідей, коливаючись, зменшується від 7 до 6% відповідно. Результати опитування інтерпретовано на рис. 7.

На питання «Чи усі дисципліни, які Ви вивчаєте, важливі для Вашої професійної діяльності?» найбільшу питому вагу становлять позитивні відповіді (разом 87%) – «так» (30 осіб або 77%) та «частково» (4 особи або 10%) відповідно (див. рис. 8). Опитані вважають, що в період навчання за обраною спеціальністю дисципліни, які вивчити їм пропонується, формують

в них достатній, а подекуди і високий рівень знань теоретичних основ фінансово-кредитного механізму.

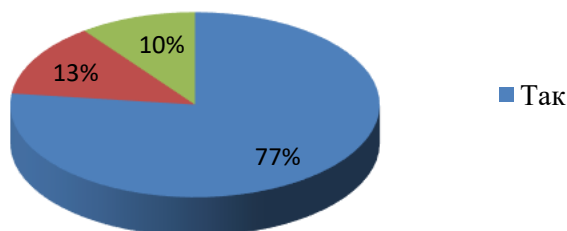

Рисунок 8 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи усі дисципліни, які Ви вивчаєте, важливі для Вашої професійної діяльності?», %

Відрадним є те, що у здобувачів вищої освіти щороку спостерігається підвищений інтерес до засвоєння навчального матеріалу із подальшою можливістю його використання при працевлаштуванні їх за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Однак, 2 осіб хотіли б внести зміни у освітню програму, оскільки переконані, що той перелік навчальних дисциплін, який їм запропоновано не достатньо формує у майбутніх спеціалістів теоретичних знань та практичних навиків для професійної діяльності.

Здобувачі вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», як і здобувачі вищої освіти, які навчаються і за іншими спеціальностями у Львівському національному університеті природокористування не позбавлені права вільного вибору навчальних дисциплін, яке щорічно ними реалізовується. Результати відповіді, відображені на рис. 9, підтверджують цю можливість, оскільки практично всі відповіді «так», і лише 2 респондентів вважають, що можуть впливати на цей вибір частково.

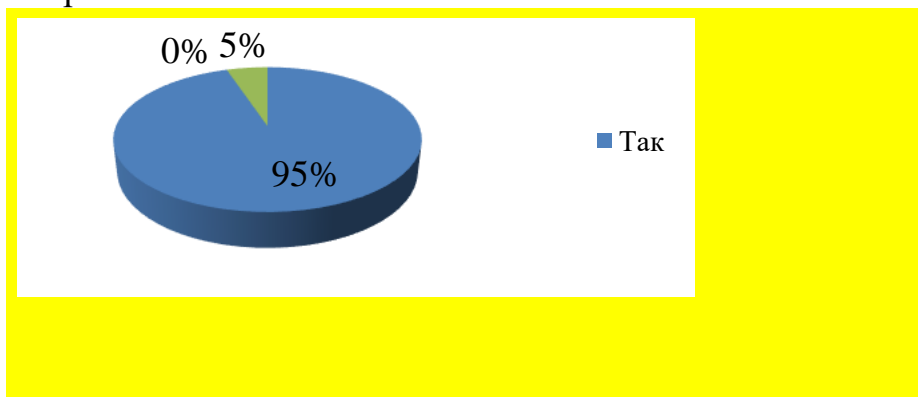

Рисунок 9 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи реалізуються за Вашою спеціальністю вільний вибір дисциплін?», %

Як відомо, рівень знань і фаховості викладачів посідає далеко не останнє місце при обранні майбутньої спеціальності. Така характеристика важлива є

як для потенційних абітурієнтів, так і для їхніх батьків. Згідно із результатами опитування, відображеними на рис. 10, у відповідях респондентів спостерігається висока оцінка професійності та обізнаності кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного університету природокористування – 85% та 15% опитаних відповідно. Досить позитивним явищем залишається відсутність негативної відповіді в оцінці рівня викладання дисциплін викладачами спеціальності.

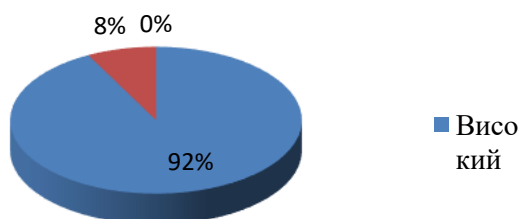

Рисунок 10 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Оцініть рівень викладання дисциплін викладачами спеціальності», %**

На питання «Чи доводили до Вашого відома інформацію про мету, зміст, очікувані результати навчальних дисциплін до початку навчання?» здобувачами об'єктивно було оцінено результати роботи професорсько-викладацького складу, який забезпечує навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

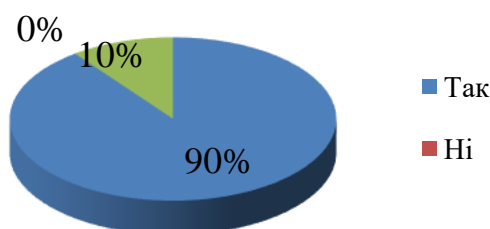

Рисунок 11 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи доводили до Вашого відома інформацію про мету, зміст, очікувані результати навчальних дисциплін до початку навчання?», %**

На рис. 11 проілюстровано відповіді на задане питання, у числі яких ми не спостерігаємо явища непроінформованості студентів із основними програмними результатами, загальними та спеціальними компетенціями, а також метою та змістом дисциплін, які вивчаються ними на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Усі інші варіанти відповідей на це питання мають позитивні відповіді – 35 здобувачів вищої освіти або 90% та 4 опитаних або 10% відповідно.

Педагогічній діяльності притаманною є риса постійного вдосконалення своєї майстерності та саморозвитку. Такий вектор руху зумовлюється впливом змін і розвитку освітнього процесу та суспільного розвитку. Метою динамічного розвитку педагогічних навиків і фаховості є адаптація і вчасне реагування на нові виклики і завдання. Реалізація отриманих навиків і вмінь у педагогів повинна трансформуватися через неупередженість, об'єктивізм і професіоналізм в їх діяльності.

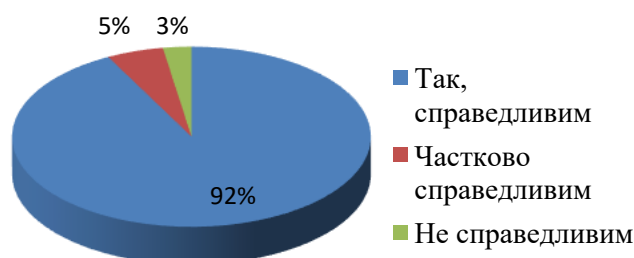

Рисунок 12 – Результати відповідей респондентів на питання: «**Чи справедливим є оцінювання викладачами знань здобувачів освіти?»**», %

На підставі опрацьованих результатів анонімного опитування респондентів стосовно питання «Чи справедливим є оцінювання викладачами знань здобувачів освіти?», 92% здобувачів вищої освіти дали відповідь «так», а 8% студентів вважають процес оцінювання знань викладачами студентів не зовсім об'єктивним. Також слід відзначити, що 3% (або 1 респондент) здобувачів вищої освіти зустрічалися із, на їх думку, несправедливим оцінюванням знань. Така характеристика вимагатиме від колективу викладачів, які забезпечують якість навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» оцінки проявів подібних випадків та чіткого дотримання принципів об'єктивності у майбутньому.

Невід'ємною вимогою часу для формування фахових навиків і компетентностей у здобувачів освіти є покращення якості освітнього процесу в частині налагодження тісної співпраці між студентами і роботодавцями, провідними спеціалістами чи експертами галузі із подальшим працевлаштуванням їх. На думку респондентів, випусковою кафедрою фінансів, банківської справи та страхування створено всі умови для проходження виробничої практики на філіях кафедри, а також у формі публічних лекцій чи в поза аудиторний час є можливість залучення фахівців-практиків до навчального процесу. Так, за результатами репрезентації результатів опитування спостерігається об'єктивне твердження респондентів – 79% (31 респондент) та 21% (8 опитаних відповідно) позитивних відповідей

відповідно. У анкетах опитаних здобувачів освіти не зустрічалася відповідь на задане запитання «ні, у жодному разі».

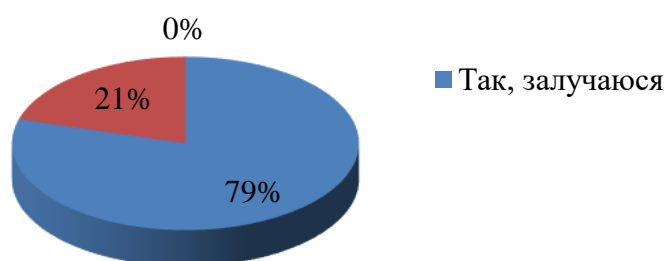

Рисунок 13 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи залучалися до навчального процесу фахівці-практики, представники роботодавців, експерти галузі?»**, %

За умовами договорів про створення філій кафедри фінансів, банківської справи та страхування передбачено проведення публічних лекцій та практичних занять провідними спеціалістами та фахівцями та проведення виїзних засідань на базі цих філій. Така співпраця із роботодавцями та стейкхолдерами має на мені важливе практичне значення і допомагає здобувачам вищої освіти закріпити отримані набуті знання втілити у виробничому процесі. Подібні заходи і проходження виробничої практики на базі філій кафедри допомагає студентам отримати практичного досвіду у роботі і розвивати загальні та спеціальні компетентності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Так, інтерпретація результатів відповідей на питання: «Чи проходження навчальної та виробничої практики сприяло підвищенню рівня Ваших знань та навичок?» охоплювалася позитивними відповідями – 98% - «так» та 2% - «частково».

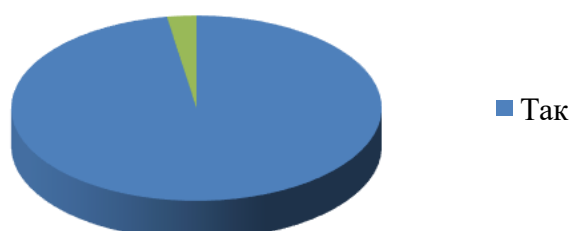

Рисунок 14 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи проходження навчальної та виробничої практики сприяло підвищенню рівня Ваших знань та навичок?»**, %

Важливим напрямом організації освітнього процесу є наукова робота здобувачів вищої освіти. Вона реалізується через функціонування студентських наукових гуртків, участь в діяльності яких дає можливість провести апробацію результатів наукових досліджень, створює сприятливі умови для обміну передовим досвідом між ученими з інших вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ України та зарубіжжя, а також допомагає налагодити взаємовигідну співпрацю в сфері науково-дослідної роботи.

Результати опитування респондентів щодо їх участі у студентській науково-дослідній роботі свідчать про зацікавленість здобувачів вищої освіти у діяльності наукових гуртків (26%), можливістю публікування результатів своїх наукових досліджень у формі статті, тез доповідей (15%), апробацією наукових досліджень на конференціях (13%), а також зустрічалася відповідь щодо перспективи роботи у студентському науковому гуртку в 33% опитаних. Незначна кількість респондентів не приймала участь у такому виді роботи, проте під час навчання за освітньою програмою зацікавилася таким видом діяльності і виявила поповнити лави студентів-науковців спеціальності.

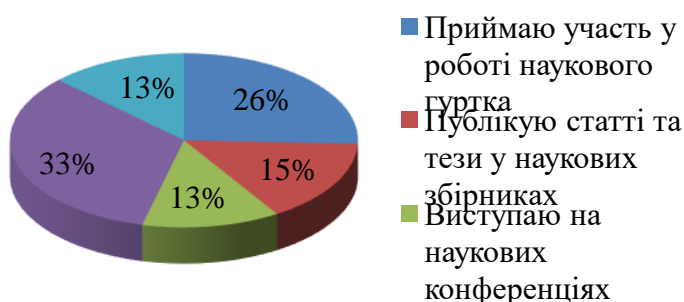

Рисунок 15 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Чи приймали Ви участь у науково-дослідній роботі здобувачів освіти?**», %

Рівень знань і вмінь, отриманих після закінчення освітнього ступеня «Магістр» є підґрунтям для набуття вищих і якісніших рис та професійних навиків. Аналіз рівня задоволення отриманими знаннями та вміннями, навчаючись за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» показав доволі позитивний результат. Результати відповідей на питання «Чи задоволені Ви рівнем отриманих знань та вмінь під час навчання за обраною Вами освітньою програмою?» усі опитані повністю та частково виявилися задоволені. Такі відповіді на поставлене питання є найкращим результатом реалізації освітньої програми.

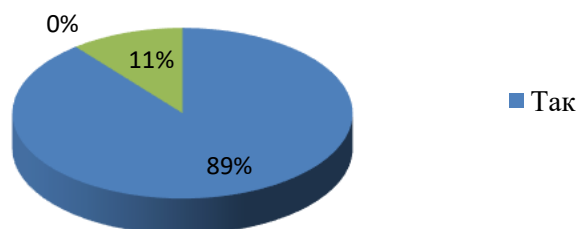

Рисунок 16 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи задоволені Ви рівнем отриманих знань та вмінь під час навчання за обраною Вами освітньою програмою?», %**

На цій основі вважаємо, що доцільно вдосконалювати організацію освітнього процесу в частині підвищення фахових компетентностей викладачів щодо донесення програмного матеріалу до студентів із використанням активних методів навчання.

На підставі отриманих конкретних пропозицій респондентів щодо покращення якості освіти та освітнього процесу у Львівському національному університеті природокористування приходимо до висновку, що лише незначної частини здобувачів вищої освіти цікавлять питання подальшого впровадження в освіту новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема всебічного розвитку дистанційного навчання, ефективне використання дидактичного навчального матеріалу, а також можливість впровадження дуальної форми навчання за спеціальністю.

Більшість опитаних студентів (85-90 %) влаштовує організація навчального процесу за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» і жодного разу не пошкодували про правильність вибору при вступі на навчання.

Оцінювання рівня задоволеності здобувачів освіти методами навчання і викладання та об'єктивністю оцінювання

Робота викладача вищої школи спрямована головним чином на те, щоб здобувачі освіти з якими він працює, мали змогу самостійно оволодіти певними знаннями та вміннями, застосовуючи при цьому інформацію, одержану від лектора. Використовуючи у своїй роботі систему активних методів навчання викладачі кафедри скеровують студентську роботу у потрібне русло, спонукають здобувачів освіти до активної розумової праці і, базуючись на теоретичному лекційному матеріалі, допомагають здобувачам вищої освіти, за їх активної участі, вдумливо і послідовно застосовувати отримані знання на практичних заняттях.

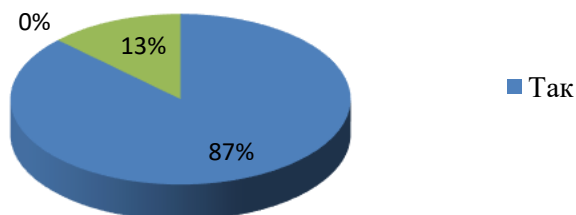

Рисунок 17 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи в ході навчання використовуються активні методи (мозкові штурми, ділові ігри, тренінги)?**», %

На питання: «Чи в ході навчання використовуються активні методи (мозкові штурми, ділові ігри, тренінги)?», нами було отримано відповіді відображені на рис. 17. Зокрема, 87% опитаних здобувачів вищої освіти відповіли, що викладачі у своїй роботі використовують активні методи навчання, а 13% респондентів зазначили, що лише частина викладачів використовують такі методи навчання.

Для того, щоб лекційне та практичне заняття було змістовним, наповненим, цікавим та результативним, слід велику увагу приділяти якісним підходам до викладання навчального матеріалу, завдяки яким здобувач освіти буде постійно зацікавленим у вивченні старого та пізнанні нового матеріалу і на основі їх компіляції зможе вибудовувати своє бачення стосовно фінансової проблематики присутньої на момент вивчення окремої дисципліни. Викладачі кафедри, застосовуючи сучасні підходи до викладання навчальних дисциплін, серед яких виокремлюють евристичну бесіду, постановку проблемних запитань, активну самостійну роботу з навчальною літературою, цілеспрямовано та послідовно здійснюють виклад матеріалу.

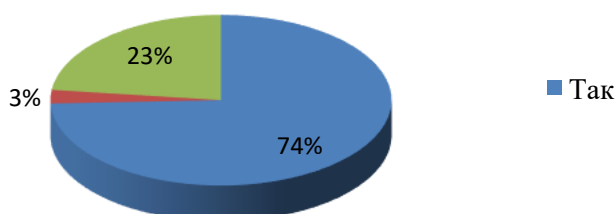

Рисунок 18 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи виклад матеріалу є логічним, аргументованим, здатним зацікавити здобувачів освіти до навчання?**», %

Оцінка відповідей на питання: «Чи виклад матеріалу є логічним, аргументованим, здатним зацікавити здобувачів освіти до навчання?» показала наступні результати: 74% респондентів зазначили, що їм цікаво бути присутніми на заняттях, оскільки виклад матеріалу здійснюється викладачами на належному рівні, є аргументованим та цікавим. Однак, 8% опитаних студентів відмітили, що виклад матеріалу лише частково зміг їх зацікавити, а 3% учасників опитування відповіли, що на їхню думку подані матеріали не справили на них належного враження і були нецікавими. Зважаючи на це, слід звернути увагу на покращення способів та методів подачі окремих матеріалів з метою зацікавлення здобувачів освіти до навчання.

Базою високого рівня досягнень здобувача освіти є фахові, глибокі та системні знання. Завдяки їм він може та вміє використовувати здобуті знання на практиці, самостійно виконувати оцінку різноманітних проблемних ситуацій, економічних процесів, виявляти, інтерпретувати та обстоювати особисту позицію стосовно специфічних питань фінансового характеру.

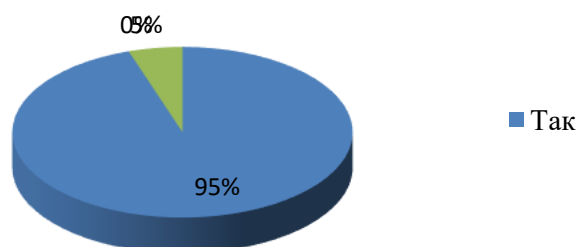

Рисунок 19 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи викладач сприяє зростанню освітніх досягнень здобувачів освіти?**», %

Аналіз отриманих відповідей студентів на питання: «Чи викладач сприяє зростанню освітніх досягнень здобувачів освіти?» відображених на рис. 19 дозволив зробити наступні висновки. Так, 95% опитаних здобувачів освіти зазначили, що викладачі кафедри у достатній мірі сприяють зростанню їхніх освітніх досягнень, допомагають їм у засвоєнні та використанні на практиці здобутих знань. З числа респондентів 5% відповіли, що на їх думку викладачі частково здійснюють таке сприяння.

Відносно доступу студентів до інформації, що стосується освітніх програм, графіків освітнього процесу, робочих програм навчальних дисциплін і графіків, то спираючись на результати дослідження, можна прийти до висновку, що 87 % опитуваних зазначили, що такий доступ у повній мірі є приступним для них, а 13 % відповіли, що на їх думку така інформація є частково доступною.

Важливий аспект діяльності викладача полягає у його здатності співпрацювати зі студентами. Оскільки робота викладача є розумовою роботою, вона має виконуватися у комфортних і сприятливих умовах. Тому,

завдяки правильній організації роботи викладача та належному підбору аудиторій, а також відповідним санітарним нормам, забезпечується створення комфортного мікроклімату та сприятливої психологічної атмосфери у спілкуванні.

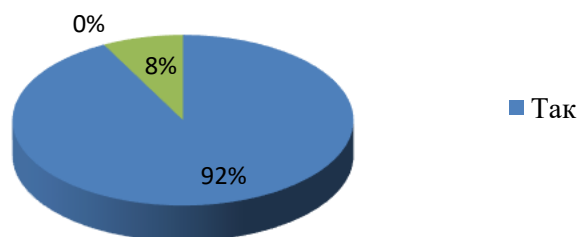

Рисунок 20 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи забезпечується викладачами комфортний мікроклімат в аудиторії та створюється сприятлива психологічна атмосфера у спілкуванні?**»

Аналіз відповідей здобувачів освіти на питання: «Чи забезпечується викладачами комфортний мікроклімат в аудиторії та створюється сприятлива психологічна атмосфера у спілкуванні?» засвідчив про позитивні відповіді, оскільки 92,0% опитуваних підтвердили, що відчують себе комфортно під час занять. Також, незначна частина студентів, а також з опитаних (8%), зазначила, що частково підтримують таку тезу.

Вміння самостійно здійснювати пошук нових знань, систематизувати і аналізувати дані, вміти висловлювати власну, аргументовану позицію виступають в якості вимог до здобувача вищої освіти. Завдяки науково-дослідній роботі студент виробляє у себе здатність розв'язувати принципово нові завдання.

Мету та програмні результати навчальної дисципліни слід формулювати чітко і зрозуміло, оскільки це полегшить розуміння суті справи усіма учасниками освітнього процесу.

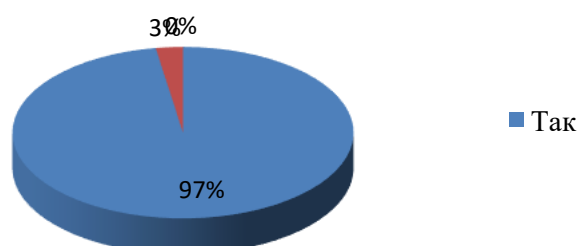

Рисунок 21 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи зрозуміло викладачі формулюють мету та програмні результати навчальної**

дисципліни?»

Аналіз опитування здобувачів освіти на питання: «Чи зрозуміло викладачі формулюють мету та програмні результати навчальної дисципліни?» дозволяє провести оцінку рівня зрозумілості подачі інформації та кінцевої мети навчання за спеціальністю. Так, на думку 38 осіб або 97% респондентів, вони в повній мірі були поінформовані викладачами про мету і програмні результати навчальної дисципліни, в той час як 3% із опитаних або 1 особа відповіла, що зовсім не зрозуміла, що мали на увазі викладачі при формулюванні мети навчання з конкретної дисципліни.

Запитання, що стосуються дотримання принципів академічної доброчесності

Дотримання принципів академічної доброчесності є запорукою ефективності і якості навчального процесу і думка безпосередніх учасників навчального процесу про це є необхідним елементом процесу анкетування.

Так на запитання **«Чи використовували Ви результати науково-дослідної роботи інших здобувачів освіти, видаючи їх за свої?»**, нами було отримано усі заперечні відповіді, тобто 100% респондентів (39 осіб) вважають що користуватись чужими напрацюваннями є недоцільно і недопустимо, а це, на нашу думку, є похвальним.

Оприлюднення часткових або повних наукових результатів, отриманих третіми особами, як результатів власного дослідження є досить серйозною проблемою академічної спільноти. У зв'язку із великою кількістю навчальних закладів які готують майбутніх бакалаврів достатньо гостро стоїть питання наявності плагіату. Яка ж думка здобувачів вищої освіти? На питання **«Чи відомі Вам факти академічного плагіату та інших форм академічної не доброчесності в університеті?»** то 95% опитаним невідомі факти академічного плагіату, а 5% (2 особи) схвально відповіли на поставлене запитання.

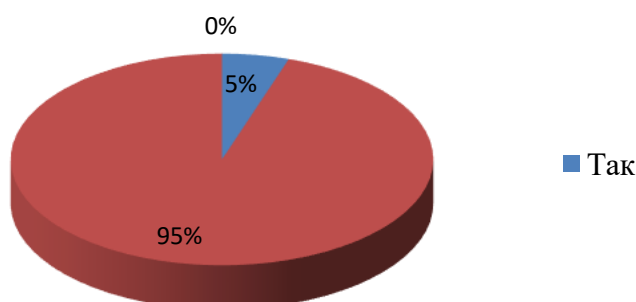

Рисунок 22 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи відомі Вам факти академічного плагіату та інших форм академічної не доброчесності в університеті?»**, %.

Їхні відповіді свідчать про позитивні і прийнятні тенденції академічної доброчесності.

Оцінювання знань досить складний процес, що вимагає від викладача бути не тільки фахівцем, але і щирим у відношенні до здобувача вищої освіти, бачити в ньому рівну собі особистість, відноситися до нього з повагою та доброзичливо. Справедливо виставлена оцінка стимулює майбутніх бакалаврів до більш наполегливої і напруженої роботи в процесі навчання. На запитання **«Чи відомі Вам факти завищення або заниження викладачами оцінки знань здобувачами освіти?»** – 90% анкетувальників відповіли, що такими фактами вони не володіють, в той же час – 3% позитивно відповіли на поставлене запитання, 8 % констатують що інколи зустрічались з такими явищами.

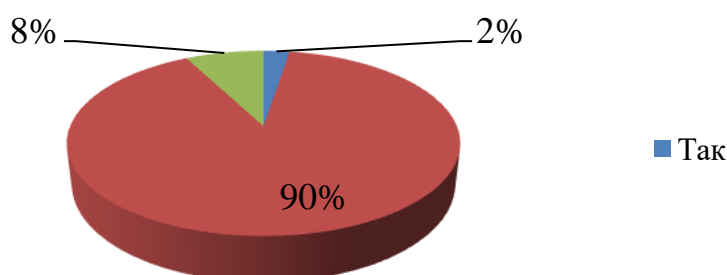

Рисунок 23 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи відомі Вам факти завищення або заниження викладачами оцінки знань здобувачами освіти?»**, %.

Як і будь-яка діяльність академічна доброчесність потребує постійного і системного контролю за її дотриманням. Ще з радянських часів на цю проблему не звертали достатньої уваги, а протягом останніх трьох десятиліть вона набула катастрофічних масштабів. Після переорієнтації векторів розвитку державності у напрямку Європейської інтеграції це є величезною проблемою як середньої так і вищої школи. У Європейських університетах вже майже ніхто не ризикує списувати, або підтасовувати результати досліджень, оскільки може залишитись без фінансування або ж і без диплому. Саме тому до переліку питань в анкеті було включене питання, **«Чи здійснюється контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти?»**. На це запитання 95% респондентів відповіли схвально на поставлене запитання, адже в університеті діє система перевірки на плагіат магістерських, робіт, статей. Крім того керівники наукових робіт, курсових робіт, тощо також здійснюють перевірку результатів досліджень на доброчесність. Та все ж 5% анкетованих все ж вважають що є проблеми при забезпеченні контролю за дотриманням академічної доброчесності.

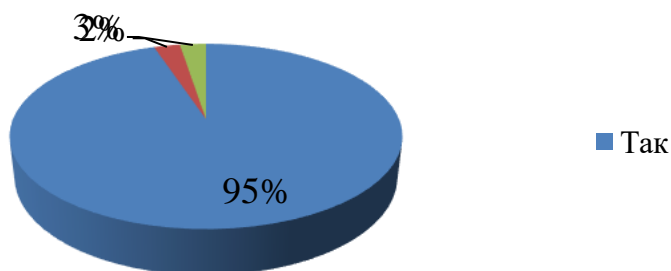

Рисунок 24 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи здійснюється контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти?»**,%.

Наступне запитання стосувалося дотримання елементів людської гідності та свободи. Адже з метою підтримки належної дисципліни викладачі повинні проявляти певну вимогливість з поєднанням поваги до кожної особистості яка здобуває вищу освіту. При створенні і закріпленні педагогом певних норм правил можуть виникати спірні ситуації які би гальмували освітній процес. Та все ж відповіді на запитання **«Чи стикалися Ви з неповагою до людської гідності та свободи під час навчання в університеті?»** дозволяють нам зрозуміти що в університеті відсутні такі прояви.

Оцінювання співпраці з роботодавцями та стейкхолдерами

Невідомою частиною проведеного опитування є врахування думки роботодавців та стейкхолдерів з метою підвищення якості освітнього процесу в Львівському національному університеті природокористування.

Так, на думку опитаних 8 стейкхолдери освітньої програми спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», якість надання освітніх послуг відбувається на високому рівні, про що свідчить рівень знань у наших випускників ОС «Магістр», а їх працівників. Практично у всіх респондентів були в штаті підприємства, банківської установи чи страхової компанії були випускники освітньої програми.

Стейкхолдери освітньої програми відзначають високий і достатній рівень знань випускників спеціальності, що допомагає їм здійснювати виробничу та фінансову діяльність.

Умовами укладання договорів співпраці із роботодавцями та стейкхолдерами освітньої програми є налагодження тісної співпраці в частині виїзних практичних занять, семінарів, круглих столів для здобувачів освітньої програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», так і тренінгів для науково-педагогічних працівників кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЛНУП.

На запитання «Чи Ваше підприємство, організація готове співпрацювати з ЛНУП за моделлю дуальної освіти?», 75% респондентів готові співпрацювати з Львівським національним університетом природокористування за моделлю дуальної освіти, що допоможе підготувати затребуваного фахівця сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (рис. 25).

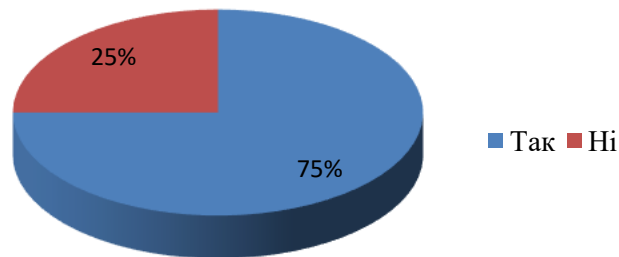

Рисунок 25 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання «**Чи Ваше підприємство, організація готове співпрацювати з ЛНУП за моделлю дуальної освіти?**»

Більша половина фахівців підприємств, фінансово-кредитних установ, які співпрацюють у якості філій кафедри фінансів, банківської справи та страхування готові сприяти у підвищенні якості освітнього процесу освітньої програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» з подальшою метою поповнити когорту висококваліфікованих спеціалістів із числа випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

ВИСНОВКИ

Виконане дослідження стосовно оцінювання якості організації освітнього процесу за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» дозволяє зробити наступні висновки:

1. Опитувані здобувачів вищої освіти переважним чином засвідчили, що вони задоволені отримуваною освітою за спеціальністю, яку вони обрали. За час навчання вони мають змогу самостійно формувати власну траєкторію, що перебуває в межах освітньої програми. Здобувачі вищої освіти, які в майбутньому стануть фахівцями з фінансів, банківської справи та страхування, здійснили позитивну оцінку освітнього середовища, в якому вони перебувають і яке повністю задовольняє усі їх потреби щодо обраної ними спеціальності.

2. Стосовно використання впродовж процесу навчання різноманітних активних методів навчання, то, на думку здобувачів вищої освіти, дані методи в повній мірі використовуються викладачами університету. З їх допомогою відбувається більш дієве спонукання студентів до активної розумової праці. В подальшому такі навички дозволять здобувачам освіти послідовно, вдумливо і самостійно застосовувати отримані знання на практичних заняттях.

3. Задля того, щоб аудиторні заняття були змістовними, наповненими, цікавими та результативними, потрібно значну увагу приділяти якісним підходам відносно викладання навчального матеріалу. Завдяки цьому студенти будуть постійно перебувати у стані пізнання нових знань і на основі їх компіляції зможуть вибудовувати своє бачення стосовно фінансової проблематики присутньої на момент вивчення окремої дисципліни. Викладачі кафедри, застосовуючи сучасні підходи до викладання навчальних дисциплін, серед яких виокремлюють евристичну бесіду, постановку проблемних запитань, активну самостійну роботу з навчальною літературою, цілеспрямовано та послідовно здійснюють виклад матеріалу.

4. Навчаючись в університеті здобувач освіти прагне здобути якомога більше знань за визначений для цього проміжок часу, тому для нього важливо осягнути потрібний обсяг знань відповідно до власного рівня інтелекту. Зважаючи на це, студенти в повній мірі мають можливість вільного вибору дисциплін вибіркового характеру. Окрім того, здобувачі освіти володіють правом вільного вибору як форми навчання, так і позанавчальних занять. В контексті цього, варто зацентувати увагу на тому, що базою високого рівня досягнень здобувача освіти є фахові, глибокі та системні знання. Завдяки їм він може та вміє використовувати здобуті знання на практиці, самостійно виконувати оцінку різноманітних проблемних ситуацій, економічних процесів, виявляти, інтерпретувати та обстоювати особисту позицію стосовно специфічних питань фінансового характеру. Дослідження засвідчили, що викладачі кафедри у достатній мірі сприяють зростанню їхніх освітніх досягнень, допомагають їм у засвоєнні та використанні на практиці здобутих знань.

5. Вміння самостійно здійснювати пошук нових знань, систематизувати і аналізувати дані, вміти висловлювати власну, аргументовану позицію виступають в якості вимог до здобувача вищої освіти. Завдяки науково-дослідній роботі здобувач освіти виробляє у себе здатність розв'язувати принципово нові завдання. За результатами опитування можна зробити висновок про те, що здобувачі освіти брали активну участь у науково-дослідній роботі кафедри, зокрема у студентському науковому гуртку.

6. Переважаюча більшість опитаних здобувачів освіти зазначили, що на їх думку практична підготовка за спеціальністю, яку вони обрали є на високому рівні. Зокрема, викладачі кафедри часто проводять виїзні практичні заняття на виробництві, де за допомогою професіоналів-виробничників краще пояснюється і засвоюється новий матеріал. Тому, значну і неоціненну допомогу в таких випадках кафедрі надають стейкхолдери і роботодавці, особливо ті, на базі яких кафедра має відкриті філії. Співпраця з ними має обопільну вигоду, оскільки здобувачі вищої освіти таким чином краще засвоюють теоретичні знання, бачать яким чином їх можна втілити на практиці, а представники роботодавців у ході таких зустрічей можуть оцінити талановиту молодь і в подальшому запропонувати їй працевлаштування.

Підсумовуючи, варто зазначити, що у здобувачів освіти за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» є чітка мотивація, бажання та всі належні умови для здобуття обраного фаху, закріплення та практичної реалізації отриманих знань у майбутньому.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
фінансів, банківської справи та страхування

Завідувач кафедри

Оксана ГРИЦИНА